

Kurver og flader i geometri, arkitektur og design 18. lektion

Martin Raussen

Department of Mathematical Sciences
Aalborg University
Denmark

14.4.2011

$$\nabla f(x, y) = (f_x(x, y), f_y(x, y));$$

$$\nabla g(x, y, z) = (g_x(x, y, z), g_y(x, y, z), g_z(x, y, z)).$$

Gradientvektor, gradientfelt

$$D_{\mathbf{u}}f(a, b) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f((a, b) + h\mathbf{u}) - f(a, b)}{h}.$$

Den **retningsafledede** af f i retning $\mathbf{u} \leftarrow$ enhedsvektor.

Hældning af kurve over linie med parameterfremstilling $(a, b) + h\mathbf{u}$ i punktet $(a, b, f(a, b))$.

Beregning af retningsafledede vha. gradientvektoren:

$$D_{\mathbf{u}}f(a, b) = \nabla f(a, b) \cdot \mathbf{u}$$

Interpretation: Gradientvektor $\nabla f(a, b)$ har

- **retning** med størst retningsafledede i $P : (a, b, f(a, b))$.
- **størrelse** $|\nabla f(a, b)| =$ den største retningsafledede i P .

Gradient og implicit givne flader

En flade S er **implicit given** ved ligningen $F(x, y, z) = 0$, dvs. den består af alle **løsninger** til denne ligning.

$$(a, b, c) \in S \Leftrightarrow F(a, b, c) = 0.$$

Gradientvektoren $\nabla F(a, b, c)$ er en **normalvektor** til fladen S i $P : (a, b, c)$.

Den er normal til tangentplanen til fladen S i $P : (a, b, c)$.

Ligning for tangentplanen i $P : (a, b, c)$:

$$F_x(a, b, c)(x - a) + F_y(a, b, c)(y - b) + F_z(a, b, c)(z - c) = 0$$